

KIS-482 – Gl. proposition

(YBAN da GE – 09 10 95)

Evit ster hollek Gl. *proposition* e rez gant *osodad*¹. Lakaomp e ve eus an *osodadoù* argemmennoù er Boelloniezh kevosodel. Lavaret e vo neuze : *kevosodad osodadoù* ?

(GE da YBAN – 13 10 95)

Ya, a-benn ar fin, ez eo soulgarget *osod-* : anat an arvar a venegez da gaout arroudoù evel *kevosodad osodadoù* ; ouzhpenn se e kinnigan ivez *osod* "prothèse", *luc'hosodiñ* "photocomposition". O vezañ ma ned eo ket embannet c'hoazh va fennad a-z ar Retorik [KIS-359, La-09, pp. 81-82 pergen] ma ran gant *osodad* "proposition", e c'hell ar ger bezañ rasklet dilaur. Eveldout e soñjan ez eo gwell klask ur stirann all ; hogen *-kor-* zo engwezhiet mat endeo e termenoù ar Brederouriezh (*ergor, dangor, eskor*) hag an Armerzh (*gougor, arougor, daskor, askor*) ; *-dod-*, diouzh e du, en em gav angorzhet mat gant ar Brederouriezh ivez (*dodenn, dodad, gourzhdod, kendod, kevandod, andodiñ*), ar Gwir (*arzodiñ*) ; evel just ez eus *lakadenn*, degemeret e yezh ar Jedoniezh (La-08, p. 115) ; se ne vir ket ez eus ezhomm eus un termen hollek o talvout war un dro evit ar C'hramadeg, an Dareulerezh, ar Boelloniezh, ar Jedoniezh ; perak na gorvoiñ ar stirann *-kan-*, nebeut trevekaet betek-henn, moarvat dre m'he deus kollet e brezhoneg ar c'hemeradur "gouluzañ" (Gl. "proférer") a gaver en he deveradoù kembraek : *darogan, dyogan, datgan* (hemañ o talvout dres kement ha Gl. *proposition*) ha brezhonek : *diougan, dargan-* (hBr. *darcenteti*) ? Kinnig a rafen a-walc'h un *erganad* ("pezh a eztaoler dirak"). O treiñ derou mellad LALANDE en e *Voc. phil.*, p. 841, a-zivout PROPOSITION : "Ent kewer, dezrevell lavarel en araez da vezañ roet da wir pe da faos ; ha dre astenn, dezrevell aregel kevatal d'un dezrevell lavarel [...] Da heul, e c'hell an *erganad* bezañ despizet evel ur barnad, galloudel da

¹ An termen *osodad*, arveret da gentañ gant GE er Boelloniezh hag er Vezoniezh, a voe dilezet da heul an eskemm-mañ etrezañ ha YBAN (sl. GSTL. ¶ 3375, La-09, *passim*).

nebeutañ.”¹ O kemer ar mellad heñvelanv e *Dict. math.* gant A. BOUVIER & M. GEORGE, PUF, 1992, p. 608 : “ Er Boelloniezh ez eo *erganad* kenster gant dezrevell ; er Jedoniezh ez eo *erganad* kenster gant lakadenn. [...] Riñverezh *erganadel*. — Riñverezh an *erganadoù* [...] argemmennoù *erganadel*.”² Merkomp ivez bezañs c'hallus ur verb *erganañ*, evel ma'z eus verboù *ergorañ*, *ergerc'hañ* n'o deus ket kevatalioù spis er yezhoù all.

¹ “ Proprement, énoncé verbal susceptible d'être dit vrai ou faux ; et par extension, énoncé algorithmique équivalent à un énoncé verbal [...] Par suite, la proposition peut aussi être définie comme l'énoncé d'un jugement, au moins virtuel ” (p. 841).. Sl. ivez KIS-500, La-10, pp. 390 hh.

² “ En logique, synonyme d'énoncé ; en mathématique, synonyme de théorème [...] Calcul propositionnel. — Calcul des propositions [...] variables propositionnelles ” (p. 608).